

Suvestinė redakcija nuo 2014-12-13 iki 2014-12-31

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [108-5509](#), i. k. 112106ANUTA0003-229

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
N U T A R I M A S**

**DĖL ELEKTROS ENERGIJOS KAINOS IR REZERVINĖS GALIOS UŽTIKRINIMO
PASLAUGŲ KAINŲ NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

2012 m. rugsėjo 14 d. Nr. O3-229
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)) 8 straipsnio 9 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#); 2012, Nr. [17-752](#)) 68 straipsniu, atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus 2012 m. rugsėjo 7 d. pažymą Nr. O5-207 „Dėl elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija n u t a r i a :

1. Patvirtinti Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodiką (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. spalio 8 d. nutarimą Nr. O3-152 „Dėl elektros energijos ir aktyviosios galios rezervų kainos reguliavimo tvarkos aprašo gamintojams ir nepriklausomiems tiekėjams, užimantiems daugiau kaip 25 proc. rinkos“ (Žin., 2009, Nr. [126-5474](#)).

KOMISIJOS PIRMININKĖ

DIANA KORSAKAITĖ

ELEKTROS ENERGIJOS KAINOS IR REZERVINĖS GALIOS UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ KAINŲ NUSTATYMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja parduodamos elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymą Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 7.3 ir 7.4 punktuose nurodytas paslaugas teikiantiems gamintojams bei elektros energijos gamintojams ir nepriklausomiems tiekėjams, turintiems didelę įtaką elektros energijos rinkoje ir (ar) rezervinės galios paslaugų rinkoje, kurie dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo gali taikyti pernelyg dideles kainas arba naudoti kainų spaudimą, tuo darydami žalą rinkos dalyviams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

2. Vadovaudamiesi Metodika elektros energijos gamintojai, teikiantys Aprašo 7.3 ir 7.4 punktuose nurodytas paslaugas bei gamintojai ir nepriklausomi tiekėjai, turintys didelę įtaką rinkoje, vykdo apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, rengia ir teikia elektros energijos kainos viršutinės ribos nustatymo projektą bei rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų viršutinių ribų nustatymo projektus Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai (toliau – Komisija). Vadovaujantis Metodika ir atsižvelgiant į elektros energijos gamintojų, nepriklausomų tiekėjų pateiktus atitinkamus projektus, Komisija nustato elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų viršutines ribas elektros energijos gamintojams, teikiantiems Aprašo 7.3 ir 7.4 punktuose nurodytas paslaugas bei gamintojams ir nepriklausomiems tiekėjams, turintiems didelę įtaką rinkoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

3. Metodikos tikslas – nustatyti skaidrius, objektyvius ir nediskriminuojančius elektros energijos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainodaros principus.

4. Metodika parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)) 8 straipsnio 9 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#); 2012, Nr. [17-752](#)) 68 straipsniu.

5. Metodikoje vartojamos sąvokos:

5.1. **Asmuo** – elektros energijos gamintojas, teikiantis Aprašo 7.3 ir 7.4 punktuose nurodytas paslaugas bei gamintojas arba nepriklausomas tiekėjas, motyvuotu Komisijos sprendimu pripažintas turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje ir (ar) rezervinės galios užtikrinimo paslaugų rinkoje.

5.2. **Reguliavimo apskaitos (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) sistema** – veiklos apskaitos sistema, apimanti apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, suformuota ir naudojama reguliavimo tikslais.

Kitos šioje Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Energetikos įstatyme, Elektros energetikos įstatyme.

Punkto pakeitimai:

II. APSKAITOS ATSKYRIMAS

6. Apskaitos atskyrimo tikslai yra:

6.1. atskleisti verslo vieneto, kaip santykinai atskiros Asmens verslo (veiklos) dalies, veiklos rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, įskaitant faktiškai gautą investicijų grąžos normą;

6.2. atskleisti elektros energijos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų sąnaudų, įskaitant investicijų grąžos normą, formavimąsi.

7. Asmuo, vykdydamas apskaitos atskyrimą, turi vadovautis toliau nurodytais principais:

7.1. priešastingumo – Asmuo ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus tiesiogiai arba netiesiogiai turi paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) atitinkamai pagal veiklą ar veiklas, kurios nulėmė tų pajamų uždirbimą, sąnaudų atsiradimą (susiformavimą), turto įsigijimą ar įsipareigojimų atsiradimą;

7.2. kaupimo – Asmuo ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas turi įtraukti į Reguliavimo apskaitos (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) sistemą (toliau – Reguliavimo apskaitos sistema) ir paskirstyti verslo vienetams bei paslaugoms (produktams), vadovaudamasis pajamų uždirbimo faktu ir neatsižvelgdamas į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

7.3. objektyvumo – Asmuo per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų, turto ir įsipareigojimų paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) turi atlikti nešališkai, nesiekdamas iškreipti bet kurios paslaugos (produkto) ar verslo vieneto ataskaitinio laikotarpio rezultatų (pelno ar nuostolio) ir paveikti Reguliavimo apskaitos sistemos informacijos gavėjų priimamų sprendimų;

7.4. pastovumo – Asmuo skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią Reguliavimo apskaitos sistemą, išskyrus tuos atvejus, kai:

7.4.1. dėl įvykusių reikšmingų įvykių ar aplinkybių reikia Asmens naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos loginių pakeitimų;

7.4.2. Komisija reikalauja pakeisti Asmens taikomą Reguliavimo apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų;

7.5. skaidrumo – Asmuo ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) turi atlikti taip, kad kiekviename pajamų, sąnaudų, turto ir įsipareigojimų paskirstymo etape bei galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti Asmens pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus pagal verslo vienetus ir paslaugas. Asmuo privalo užtikrinti Reguliavimo apskaitos sistemos duomenų teisingumą, tikrumą ir savalaikiškumą (įvedimą laiku);

7.6. naudingumo – Asmuo turi parengti ir taikyti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija būtų išsami, tinkama naudoti ir suprantama tos informacijos gavėjams tiek Asmens viduje, tiek už jo ribų;

7.7. patikimumo – Asmuo turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų Asmens finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų.

8. Reguliavimo apskaitos sistemoje pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus leidžiama įtraukti į apskaitą tik vieną kartą – sudarant apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo ataskaitas, Asmeniui draudžiama tas pačias pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus įtraukti į apskaitą daugiau kaip vieną kartą.

9. Asmuo, vykdydamas apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus turi atitinkamai paskirstyti bent į šiuos verslo vienetus:

9.1. elektros energijos gamybos veiklą vykdančių Asmenų atveju:

9.1.1. elektros energijos gamybos verslo vienetas. Šiame verslo vienete Asmuo turi numatyti bent šiuos produktus:

9.1.1.1. elektros energijos gamyba, remtinai elektros energijos gamybai priskiriamais gamybos įrenginiais;

9.1.1.2. elektros energijos gamyba, remtinai elektros energijos gamybai nepriskiriamais gamybos įrenginiais. Šis punktas taikomas tais atvejais, kai elektros energijos gamintojas, motyvuotu Komisijos sprendimu pripažintas asmeniu, turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje;

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

9.1.2. galios rezervų užtikrinimo paslaugų verslo vienetas. Šiame verslo vienete Asmuo turi numatyti bent šias paslaugas:

9.1.2.1. pirminio aktyviosios galios rezervu užtikrinimo paslaugas;

9.1.2.2. antrinio avarinio aktyviosios galios rezervu užtikrinimo paslaugas;

9.1.2.3. antrinio aktyviosios galios rezervu nuokrypiams reguliuoti užtikrinimo paslaugas;

9.1.2.4. tretinio aktyviosios galios rezervu užtikrinimo paslaugas;

9.1.2.5. reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslaugas;

9.1.2.6. avarijų, sutikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) paslaugas;

9.1.3. elektros energijos prekybos verslo vienetas;

9.1.4. Europos Sąjungos teisės aktais nustatytų papildomų reikalavimų, susijusių su aplinkosauga, įgyvendinimo verslo vienetas;

9.1.5. kitos reguliuojamos veiklos, kurią sudaro Asmens veikla, nereguluojama pagal Elektros energetikos įstatymą, bet reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, verslo vienetas;

9.1.6. nereguluojamos veiklos, kurią sudaro Asmens veikla, nereguluojama pagal Elektros energetikos įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, verslo vienetas;

9.2. elektros energijos tiekimo veiklą vykdančių Asmenų atveju:

9.2.1. elektros energijos didmeninės prekybos verslo vienetas;

9.2.2. elektros energijos mažmeninio tiekimo verslo vienetas;

9.2.3. elektros energijos balansavimo verslo vienetas;

9.2.4. kitos reguliuojamos veiklos, kurią sudaro Asmens veikla, nereguluojama pagal Elektros energetikos įstatymą, bet reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, verslo vienetas;

9.2.5. nereguluojamos veiklos, kurią sudaro Asmens veikla, nereguluojama pagal Elektros energetikos įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, verslo vienetas.

III. SĄNAUDŲ NUSTATYMAS

10. Asmuo veikloje patiriamas sąnaudas nustato, vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis buvo sudaryta finansinė atskaitomybė. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registru į Reguliavimo apskaitos sistemą Asmuo privalo:

10.1. užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;

10.2. suskirstyti perkeliamas sąnaudas bent į Metodikos 11 punkte nurodytas sąnaudų grupes. Sąnaudas į sąnaudų grupes Asmuo turi suskirstyti, remdamasis sąnaudų homogeniškumu. Asmuo, užtikrindamas Metodikos 7 punkte nurodytų principų įgyvendinimą, gali skirstyti sąnaudas į detalesnes grupes, nei nurodyta šios Metodikos 11 punkte;

10.3. užtikrinti, kad Reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

11. Asmens patiriamos sąnaudos turi būti suskirstomos bent į šias sąnaudų grupes:

11.1. kuro elektros energijos gamybai sąnaudos;

11.2. apyvartinių taršos leidimų įsigijimo sąnaudos;

- 11.3. reagentų nusierinimo sąnaudos;
- 11.4. elektros energijos įsigijimo sąnaudos;
- 11.5. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;
- 11.6. remonto ir aptarnavimo sąnaudos;
- 11.7. personalo sąnaudos;
- 11.8. mokesčių sąnaudos;
- 11.9. finansinės sąnaudos;
- 11.10. administracinės sąnaudos;
- 11.11. rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;
- 11.12. kitos sąnaudos;
- 11.13. protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos sąnaudos.

12. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį priklauso nuo pagamintos elektros energijos kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis (šios Metodikos 11.1–11.4 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės). Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo pagaminto ar nupirkto elektros energijos kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis (šios Metodikos 11.5–11.13 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės).

13. Skaičiuodamas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas Asmuo privalo taikyti Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį (priedas Nr.1) ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą. Tais ilgalaikio turto vienetų atvejais, kai nėra nustatytas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpis, Asmuo turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį, prieš tai suderinęs su Komisija.

14. Jeigu Asmuo teikia skirtingas paslaugas (produktus), skaičiuodamas sąnaudas pagal šią Metodiką, jis, laikydamasis priešastingumo principo, privalo ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti atskiroms paslaugoms (produktams). Jei tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Asmuo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas atskiroms paslaugoms (produktams), privalo naudoti atitinkamus sąnaudų nešiklius. Nustatydamas sąnaudų nešiklių dydžius Asmuo turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis priešastingumo principo.

15. Asmuo visas patiriamas sąnaudas galutinių paslaugų (produktų) atžvilgiu privalo priskirti vienai iš šių kategorijų:

15.1. tiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkreti paslauga (produktas) bei jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;

15.2. netiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keleto paslaugų (produktų) grupė, vidinis procesas ar jų grupė ir kurių sąsajumas su konkrečiomis paslaugomis (produktais) yra netiesioginis;

15.3. bendrųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurios su konkrečiomis paslaugomis neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio sąsajumo, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti Asmens organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą;

15.4. nepaskirstytinų sąnaudų kategorijai.

16. Tiesioginių sąnaudų kategorijos sąnaudų straipsnius Asmuo turi paskirstyti toms paslaugoms (produktams), kurios tiesiogiai nulėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą).

17. Netiesioginių sąnaudų kategorijos straipsnius Asmuo per sąnaudų centrus turi paskirstyti toms paslaugoms (produktams), jų grupėms, verslo vienetams, kurie netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Asmuo, paskirstydamas netiesiogiškas sąnaudas, turi užtikrinti priešastingumo principo įgyvendinimą. Visas netiesiogiškas sąnaudas Asmuo turi suskirstyti bent į šiuos sąnaudų centrus:

17.1. pagrindinių veiklų sąnaudų centrą, kuriam priskiriamos sąnaudos, susijusios su būtinų funkcijų atlikimu, vykdant veiklas ar teikiant paslaugas (produktus) jų gavėjams, pavyzdžiui:

17.1.1. infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklų grupė;

17.1.2. infrastruktūros plėtros veiklų grupė;

17.1.3. paslaugų (produktų) teikimo veiklų grupė;

17.1.4. paslaugų (produktų) plėtros veiklų grupė;

17.1.5. pardavimo veiklų grupė;

17.1.6. atsiskaitymų ir apskaitos veiklų grupė;

17.1.7. kita;

17.2. pagalbinių veiklų sąnaudų centrą, kuriam priskiriamos sąnaudos, nesusijusios su konkrečios veiklos ar paslaugų (produktų) teikimu, bet yra svarbi Asmens veiklos dalis, pavyzdžiui:

17.2.1. verslo valdymo veiklų grupė;

17.2.2. materialinio aprūpinimo veiklų grupė;

17.2.3. finansų ir investicijų valdymo veiklų grupė;

17.2.4. kita.

18. Sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas Asmuo turi paskirstyti paslaugoms (produktams). Tokių sąnaudų paskirstymą Asmuo turi atlikti naudodamas sąnaudų nešiklius, objektyviausiai atspindinčius priežastinių sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro, kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Asmuo privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų nešiklis atitinka priežastingumo principus. Netiesioginių sąnaudų paskirstymas atliekamas tokiais etapais:

18.1. pagalbinių veiklų sąnaudos paskirstomos pagrindinių veiklų sąnaudų centrui bei paslaugoms (produktams) ir (arba) jų grupėms, verslo vienetams;

18.2. pagrindinių veiklų sąnaudos paskirstomos paslaugoms (produktams) ir (arba) jų grupėms, verslo vienetams.

19. Bendrųjų sąnaudų, kurioms Asmuo, vadovaudamasis priežastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, ir kurios bet kuriuo atveju turi sudaryti ne daugiau kaip 10 proc. paskirstytinų sąnaudų, kategorija paskirstoma verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą.

20. Asmeniui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, reguliuojamų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamų kainų paslaugos (produktai), draudžiama priskirti šias sąnaudas (Asmuo šias sąnaudas gali priskirti kitoms, nereguliuojamoms paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams):

20.1. beviltiškų skolų, baudų, delspinigių sąnaudas;

20.2. paramos, labdaros, švietimo sąnaudas;

20.3. tantjemų išmokas;

20.4. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudas;

20.5. patirtas palūkanų sąnaudas;

20.6. reprezentacijos sąnaudas;

20.7. reklamos, rinkodaros sąnaudas, išskyrus, vadovaujantis teisės aktais, privalomas informavimo veiklos sąnaudas bei Asmens tinklalapio palaikymą;

20.8. koncesijos, elektros ūkio turto nuomos užmokesčių (mokesčių) sąnaudas, nesusijusias su reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) teikimu, t. y. sąnaudas, kurios nebūtų susidariusios, jei reguliuojamą veiklą vykdytų turto savininkas;

20.9. likviduoto, nurašyto, esančio atsargose (išskyrus privalomą atsargų rezervą ir su juo susijusias sąnaudas), užkonservuoto ilgalaikio turto sąnaudas;

20.10. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudas;

20.11. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtos už dotacijų, subsidijų lėšas;

20.12. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, susijusio su perkainojimu, veikla;

20.13. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo ilgalaikio turto vertės, sukurtos įvykdžius investicijų projektus, kurie teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo suderinti su Komisija;

20.14. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo plėtros darbų iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios;

20.15. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto.

21. Asmuo apyvartinių taršos leidimų, skirtų elektros energijos gamybai, įsigijimo sąnaudas gali priskirti reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) sąnaudoms (elektros energijos gamybos sąnaudoms), jeigu:

21.1. Asmuo įgyvendino Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo (Žin., 2009, Nr. [87-3662](#)) 5 straipsnio 7 dalies 1 punkte numatytas priemones;

21.2. Asmuo yra išnaudojęs visas nuo prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemos pradžios, t. y. nuo 2005 m. sausio 1 d. gautas prekybos apyvartiniais taršos leidimais pajamas trūkstamiems apyvartiniais taršos leidimams įsigyti.

22. Lėšas, gautas už parduotus apyvartinius taršos leidimus, Asmuo privalo naudoti Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje numatytoms priemonėms įgyvendinti.

23. Asmuo investicijų grąžą turi išskirti kaip atskirą sąnaudų grupę ir konkrečioms paslaugoms (produktams) ją paskirstyti pagal atitinkamos paslaugos (produkto) teikimui naudojamo kapitalo apimtį.

24. Nustatant investicijų grąžą, atsižvelgiama į protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą r (proc.) ir reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertę, priskirtiną reguliuojamai paslaugai (produktui), pagal formulę:

$$ROI_i = r * RAB_i$$

(1)

kur:

ROI_i – investicijų grąža, priskirtina paslaugai (produktui), Lt (Eur);

i – reguliuojamų kainų paslauga (produktas);

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, proc.;

RAB_i – reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė, priskirtina paslaugai (produktui), Lt (Eur).

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3-938](#), 2014-12-12, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19564

25. Reguluojamai paslaugai vykdyti būtino turto vertė apskaičiuojama įvertinant:

25.1. ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vienetų vertę (reguliuojamos paslaugos ir (ar) produkto turto vertę), kuri apskaičiuota nepripažįstant dėl perkainojimo atsiradusių turto vertės pasikeitimų atliktų po 2001 m. gruodžio 31 d.;

25.2. reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertę apskaičiuojamą pagal (2) formulę ir duomenis šiam turtui apskaičiuoti pateikiamus Metodikos 5 priedo lentelėje:

$$RAB_{i,y} = RAB_{i,y-2} + I_{i,y-1} - N_{i,y-1} - R_{i,y-1} \quad (2)$$

kur:

$RAB_{i,y}$ – reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė metais y , Lt (Eur);

$RAB_{i,y-2}$ – reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė metų $y-2$ pabaigoje, Lt (Eur). Pirmaisiais metais, kurių vertei apskaičiuoti bus naudojama paslaugos (produkto) teikėjo ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vienetų ir kito reguliuojamoje veikloje naudojamo turto vertė lygi šių turto vienetų neperkainotai grynajai buhalterinei vertei 2001 m. gruodžio 31 d., įvertinant investicijas (į eksploataciją įvestą turtą), turto nusidėvėjimą, nurašymus ir metų, einančių prieš metus, kuriais skaičiuojamos ar koreguojamos kainų viršutinės ribos, pabaigos;

$I_{i,y-1}$ – paslaugos teikėjo investicijos (į eksploataciją įvestas turtas) į ilgalaikį materialų ir nematerialų reguliuojamoje veikloje naudojamą turtą metais $y-1$, Lt (Eur);

$N_{i,y-1}$ – paslaugos teikėjo reguliuojamoje veikloje naudojamo turto nusidėvėjimo kaštai metais $y-1$, Lt (Eur);

$R_{i,y-1}$ – paslaugos teikėjo nurašytas ir parduotas reguliuojamoje veikloje naudotas turtas, $y-1$, Lt (Eur);

25.3. neįtraukiant turto, kuris yra nudėvėtas, nesusijęs su reguliuojama paslauga ir (ar) produktu, nenaudojamo, esančio atsargose (išskyrus būtinąsias atsargas elektros energijos gamybos tikslams), užkonservuoto turto, investicinio turto, taip pat turto dalies, įsigytos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, gautas subsidijas, dotacijas ir už elektros energijos vartotojų įrenginių prijungimą prie tinklų sumokėtas įmokas įsigyto turto, ar jo dalies.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3-938](#), 2014-12-12, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19564

26. Investicijų gražos norma nustatoma kaip vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC) taikant Komisijos nustatytą optimalią kapitalo struktūrą – 70 proc. skolinto ir 30 proc. nuosavo kapitalo, užtikrinančią mažiausią šio kapitalo kainą:

26.1. vadovaujantis formule:

$$r = WACC = R_d \times D + R_e \times \frac{1}{1-m} \times E$$

(3)

kur:

r – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų gražos norma, proc.;

D – skolintas kapitalas (finansavimo skolintomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;

E – nuosavas kapitalas (finansavimo nuosavomis lėšomis dalis), vieneto dalimis;

R_d – skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma), proc.;

R_e – nuosavo kapitalo kaina, proc.;

m – Lietuvoje taikomas pelno mokesčio tarifas, vieneto dalimis;

26.2. naudojant skolinto kapitalo kainos (palūkanų normos) dydį, proc., taikytiną reguliavimo tikslams ateinančiu reguliuojamų paslaugų kainų nustatymo periodu. Komisija laiko, kad skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma) atitinka paskutinių dvylikos mėnesių, prieš nustatant Komisijai atitinkamų metų investicijų gražos normą, Lietuvos banko skelbiamų nefinansinėms korporacijoms suteiktų paskolų, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri

metai, palūkanų normų vidurkį. Skolinto kapitalo kaina (palūkanų norma) negali viršyti paskutinių dešimties metų iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai atitinkamos paslaugos kainos viršutinę ribą, Lietuvos banko skelbiamų nefinansinėms korporacijoms suteiktų paskolų, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai, palūkanų normų vidurkio, išskyrus 2008 m. spalio mėn. – 2009 m. gruodžio mėn. laikotarpį (ekonomikos sunkmečio laikotarpį, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1295 „Dėl ekonomikos sunkmečio“);

26.3. naudojant nuosavo kapitalo kainos dydį, proc., taikytiną reguliavimo tikslams ateinančiu kainos viršutinės ribos nustatymo periodu. Komisija, nustatydamą nuosavo kapitalo kainą, proc.:

26.3.1. vadovaujasi formule:

$$R_e = R_f + \beta \cdot R_{erp} \quad (3^1)$$

kur:

R_f – nerizikingų investicijų grąžos norma, proc.;

R_{erp} – nuosavybės rizikos premija, proc.;

β – santykinis rizikos matmuo;

26.3.2. laikant, kad nerizikingų investicijų grąžos norma atitinka ne trumpesnės nei 10 metų Vyriausybės vertybinių popierių (toliau – VVP) litais ir (arba) eurai trukmės aukcionų, vykusių per paskutinius 10 metų iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai atitinkamų metų investicijų grąžos normą, vidutinio svartinio pelningumo vidurkį (proc.). Tuo atveju, jei per paskutinius 10 metų iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai atitinkamos paslaugos kainos viršutinę ribą, neįvyko nė vienas ne trumpesnės nei 10 metų VVP litais ir (arba) eurai trukmės aukcionas, nerizikinga investicijų grąžos norma nustatoma atsižvelgiant į paskutinio ne trumpesnės nei 10 metų VVP litais ir (arba) eurai trukmės aukciono, vykusio iki paskutinio mėnesio, prieš nustatant Komisijai atitinkamų metų investicijų grąžos normą, vidutinį svartinį pelningumą (proc.);

26.3.3. nustatant nuosavybės rizikos premiją, kaip šalies su išvystyta kapitalo rinka nuosavybės rizikos premijos ir papildomos Lietuvos rinkos rizikos premijos sumą, remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais. Šalies su išvystyta kapitalo rinka nuosavybės rizikos premija nustatoma kaip tos šalies paskutinių 20 metų iki metų, prieš nustatant Komisijai atitinkamų metų investicijų grąžos normą, investicijų į akcijų rinką grąžos bei tos šalies izdo obligacijų grąžos normos skirtumas, remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais. Papildoma Lietuvos rinkos rizikos premija nustatoma kaip skirtumas tarp Lietuvos kredito reitingą atitinkančios rizikos (proc.) ir šalies su išvystyta kapitalo rinka kredito reitingą atitinkančios rizikos (proc.), remiantis viešai prieinamais duomenų šaltiniais;

26.3.4. palyginus santykinį rizikos matmenį, atspindintį ūkio šakos rizikingumo lygį, su bendru šalies ūkio rizikingumu, nustatomu pagal šalies su išvystyta kapitalo rinka elektros energetikos pramonės šakų rizikos laipsnių aritmetinį vidurkį. Santykiniam rizikos matmeniui nustatyti naudojami šaltiniai, kurie turi atitikti šiuo kriterijus:

26.3.4.1. yra viešai prieinami;

26.3.4.2. skelbiami verslo informacijos duomenų bazėse;

26.3.4.3. naudojami sektorių rizikai vertinti reguliuojamų kainų nustatymo tikslais.

26.4. naudojant kasmet Komisijos iki rugpjūčio 1 d. nustatytą ir viešai paskelbtą skolinto kapitalo kainos (palūkanų normos) ir nuosavo kapitalo kainos dydį (proc.), taikytiną reguliavimo tikslams ateinančiu ataskaitiniu laikotarpiu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-938](#), 2014-12-12, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19564

IV. ELEKTROS ENERGIJOS KAINOS IR REZERVINĖS GALIOS UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ KAINŲ VIRŠUTINIŲ RIBŲ NUSTATYMO TAISYKLĖS

27. Reguluojamos paslaugos (produkto) kaina yra lygi tos paslaugos (produkto) pateikimo sąnaudoms, įskaitant investicijų grąžą. Reguluojamos paslaugos (produkto) kaina nustatoma:

27.1. vadovaujantis formule:

$$T_{i,y} = S_{i,y} = \frac{(S_{P,i,y} + S_{K,i,y} + ROI_{i,y} + \Delta S_{P,i,y-2} + \Delta S_{K,i,y-2} + \Delta ROI_{i,y-2})}{Q_{i,y}} \quad (4)$$

kur:

T – reguliuojamos paslaugos (produkto) kaina, Lt/vnt.;

S – reguliuojamos paslaugos (produkto) sąnaudos, Lt/vnt.;

i – reguliuojama paslauga (produktas);

y – ataskaitinis laikotarpis, kuriam nustatoma reguliuojamos paslaugos (produkto) kaina, metai;

(y-2) – praėjęs ataskaitinis laikotarpis, užsibaigęs reguliuojamos paslaugos (produkto) kainos nustatymo metu, metai;

$T_{i,y}$ – i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) kaina, nustatoma ataskaitiniam laikotarpiui y, Lt/vnt.;

$S_{i,y}$ – i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) sąnaudos, įskaitant investicijų grąžą, ataskaitinį laikotarpį y, Lt/vnt.;

$S_{P,i,y}$ – i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) pastoviosios sąnaudos per ataskaitinį laikotarpį y, Lt;

$S_{K,i,y}$ – i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) kintamos sąnaudos per ataskaitinį laikotarpį y, Lt;

$ROI_{i,y}$ – i-tajai reguliuojamai paslaugai (produktui) priskirta investicijų grąža per ataskaitinį laikotarpį y, Lt;

$\Delta S_{P,i,y}$ – i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) planuotų ir faktinių pastoviųjų sąnaudų neatitikimas per ataskaitinį laikotarpį (y-2), Lt;

$\Delta S_{K,i,y}$ – i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) planuotų ir faktinių kintamųjų sąnaudų neatitikimas per ataskaitinį laikotarpį (y-2), Lt;

$\Delta ROI_{i,y}$ – i-tajai reguliuojamai paslaugai (produktui) priskirtos planuotos ir faktinės investicijų grąžos neatitikimas per ataskaitinį laikotarpį (y-2), Lt;

$Q_{i,y}$ – i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) kiekis, patiekiamas per ataskaitinį laikotarpį y, vnt.;

27.2. laikant, kad i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) kiekis $Q_{i,y}$, patiekiamas per ataskaitinį laikotarpį y, yra nustatomas, vadovaujantis šiais nurodymais:

27.2.1. elektros energijos (reguliuojamo produkto) atveju kiekis Q nustatomas kaip pagamintinos (kai Asmuo yra gamintojas, $Q_{EG,y}$) arba patiekiamos (kai Asmuo yra nepriklausomas tiekėjas, $Q_{ET,y}$) elektros energijos kiekis per ataskaitinį laikotarpį (kalendorinius metus), matuojamas kWh;

27.2.2. Pirminio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo ($Q_{PAG,y}$), Antrinio avarinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo ($Q_{AAG,y}$), Antrinio aktyviosios galios rezervo

nuokrypiams reguliuoti užtikrinimo ($Q_{ANG,y}$), Tretinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo paslaugų ($Q_{TAG,y}$) (reguliuojamų paslaugų) atvejais kiekis Q nustatomas kaip užtikrinamos valandinės galios apimtis per ataskaitinį laikotarpį (kalendorinius metus), matuojamas MW/h. Šiais atvejais naudojama $Q_{i,y} (MW/h) = q_{i,y} (MW) * 8760 (h)$;

27.2.3. reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslaugos (reguliuojamos paslaugos) atveju kiekis Q nustatomas kaip valandų skaičius per ataskaitinį laikotarpį (metus), kuriam yra teikiama ši reguliuojama paslauga, ir matuojama valandomis h. Jei šią reguliuojamą paslaugą Asmuo teikia ištisus metus, naudojama $Q_{RGIV,y} = 8760 (h)$;

27.2.4. avarių, sutikimų prevencijos ir jų likvidavimo (sistemos atstatymo) (reguliuojamos paslaugos) atveju kiekis Q nustatomas kaip $Q_{SA,y} = 1 (vnt.)$;

27.3. laikant, kad atsižvelgiama į tą $?S_{P,i,y}$ i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) planuotų ir faktinių pastovijų sąnaudų neatitikimą per ataskaitinį laikotarpį ($y-2$),

27.3.1. kuris susidarė dėl:

27.3.1.1. planuoto laikotarpiui $y-2$ kiekio ir faktinio per laikotarpį $y-2$ reguliuojamos paslaugos (produkto) kiekio neatitikimo;

27.3.1.2. planuotos laikotarpiui $y-2$ nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų apimties ir faktinės per laikotarpį $y-2$ nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų apimties neatitikimo, kilusio iš naujai pradėtų eksploatuoti ilgalaikio turto vienetų laikotarpio $y-2$ metu;

27.3.1.3. kitų, nuo Asmens valios nepriklausančių veiksnių nulemtų, neišvengiamų sąnaudų pokyčių per laikotarpį $y-2$;

27.3.2. ir kuris nustatomas, vadovaujantis formule:

$$\Delta S_{P,i,y-2} = \left[S_{P,i,y-2} - \frac{S_{P,i,y-2}}{Q_{i,y-2}} * Q_{i,y-2}^F \right] + (S_{P(DA),i,y-2}^F - S_{P(DA),i,y-2}) + S_{X,i,y-2} \quad (5)$$

kur:

$Q_{i,y-2}^F$ – faktinis i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) kiekis per laikotarpį $y-2$, vnt.;

$S_{P(DA),i,y-2}$ – planuota laikotarpiui $y-2$ nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų suma, priskirtina i-tajai paslaugai (produktui), Lt.;

$S_{P(DA),i,y-2}^F$ – faktinė priskaityta nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų suma, priskirta i-tajai paslaugai (produktui), Lt;

$S_{X,i,y-2}$ – nuo Asmens valios nepriklausančių veiksnių nulemtų, neišvengiamų sąnaudų suma, priskirtina i-tajai paslaugai (produktui), Lt;

27.4. laikant, kad atsižvelgiama į tą $?ROI_{i,y}$ i-tosios paslaugos reguliuojamos paslaugos (produkto) planuotos ir faktinės investicijų grąžos neatitikimą per ataskaitinį laikotarpį ($y-2$),

27.4.1. kuris susidarė:

27.4.1.1. dėl planuotos laikotarpiui $y-2$ investicijų grąžos apimties ir faktinės per laikotarpį $y-2$ priskaitytinos investicijų grąžos apimties neatitikimo, kilusio iš naujai pradėtų eksploatuoti ilgalaikio turto vienetų laikotarpio $y-2$ metu;

27.4.1.2. faktinei per laikotarpį $y-2$ investicijų grąžos apimčiai viršijus planuotą laikotarpiui $y-2$ investicijų grąžos apimtį daugiau kaip 1 procentiniu punktu;

27.4.2. ir kuris:

27.4.2.1. visais atvejais, išskyrus Metodikos 9.1.1.2 punkte nurodytus atvejus, nustatomas, vadovaujantis formule:

$$\Delta ROI_{i,y-2} = \left[ROI_{i,y-2}^{INV} - ROI_{i,y-2} \right] + \left[ROI_{i,y-2} - ROI_{i,y-2}^F + \frac{K_{i,y-2}}{100} \right] * k \quad (6)$$

kur:

$ROI^{INV}_{i,y-2}$ – investicijų grąžos apimtis, priskaitytina laikotarpiu y-2, įvertinus visų i-tajai reguliuojamai paslaugai (produktui) priskirtinų ilgalaikio turto vienetų, įskaitant pradėtų eksploatuoti laikotarpio y-2 metu, vertę;

$ROI^F_{i,y-2}$ – faktinė investicijų grąžos apimtis laikotarpiu y-2, teikiant i-tąją reguliuojamą paslaugą (produktą);

$ROI_{i,y-2}$ – i-tajai reguliuojamai paslaugai (produktui) priskirta investicijų grąža per ataskaitinį laikotarpį y-2;

$K_{i,y-2}$ – veikloje naudojamo kapitalo apimtis, priskirta i-tajai reguliuojamai paslaugai (produktui) y-2 laikotarpiu;

$k = 1$, jei $ROI^F_{i,y-2} > ROI^{INV}_{i,y-2}$;

$k = 0$, jei $ROI^F_{i,y-2} \leq ROI^{INV}_{i,y-2}$;

27.4.2.2. Metodikos 9.1.1.2 punkte nurodytais atvejais, nustatomas, vadovaujantis formule:

$$\Delta ROI_{i,y-2} = \left[ROI^{INV}_{i,y-2} - ROI_{i,y-2} \right] + \frac{K_{i,y-2}}{100} * k \quad (7)$$

kur:

$ROI^{INV}_{i,y-2}$ – investicijų grąžos apimtis, priskaitytina laikotarpiu y-2, įvertinus visų i-tajam reguliuojamam produktui priskirtinų ilgalaikio turto vienetų, įskaitant pradėtų eksploatuoti laikotarpio y-2 metu, vertę;

$ROI^F_{i,y-2}$ – faktinė investicijų grąžos apimtis laikotarpiu y-2, teikiant i-tąją reguliuojamą paslaugą (produktą);

$ROI_{i,y-2}$ – i-tajai reguliuojamai paslaugai (produktui) priskirta investicijų grąža per ataskaitinį laikotarpį y-2;

$K_{i,y-2}$ – veikloje naudojamo kapitalo apimtis, priskirta i-tajai reguliuojamai paslaugai produktui y-2 laikotarpiu;

$k = 1$, jei $ROI^F_{i,y-2} > ROI^{INV}_{i,y-2}$;

$k = 0$, jei $ROI^F_{i,y-2} \leq ROI^{INV}_{i,y-2}$;

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

27.5. laikant, kad atsižvelgiama į tą $?S_{K,i,y}$ i-tosios reguliuojamos paslaugos (produkto) planuotų ir faktinių kintamųjų sąnaudų neatitikimą per ataskaitinį laikotarpį (y-2), kuris susidarė dėl:

27.5.1. kuro įsigijimo planuotos ir faktinės kainos skirtumo;

27.5.2. ir kuris nustatomas, vadovaujantis formule:

$$\Delta S_{K,i,y-2} = \sum q_{n,i,y-2}^F * p_{n,i,y-2}^F - \sum q_{n,i,y-2} * p_{n,i,y-2} \quad (8)$$

kur:

$q_{n,i,y-2}$ – kuro rūšies n kiekis, priskirtinas i-tajai reguliuojamai paslaugai (produktui) laikotarpiu y-2 pagal planuotą kiekį $Q_{i,y-2}$;

$p_{n,i,y-2}$ – kuro rūšies n kaina laikotarpiu y-2 pagal planuotą kiekį $Q_{i,y-2}$;

$q_{n,i,y-2}^F$ – kuro rūšies n kiekis, priskirtinas i-tajai reguliuojamai paslaugai (produktui) laikotarpiu y-2 pagal faktinį kiekį $Q_{i,y-2}^F$;

$p_{n,i,y-2}^F$ – kuro rūšies n kaina laikotarpiu y-2 pagal faktinį kiekį $Q_{i,y-2}$.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

28. Asmuo, sudarydamas sutartis dėl reguliuojamos paslaugos (produkto) teikimo ar teikdamas pasiūlymus dėl tokių sutarčių sudarymo, negali sutartyse (pasiūlymuose) nurodyti

aukštesnės reguliuojamos paslaugos (produkto) kainos, nei kaina, nustatyta pagal šią Metodiką, išskyrus Metodikos 9.1.1.2 punkte nurodytus atvejus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

V. REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU ELEKTROS ENERGIJOS KAINŲ BEI REZERVINĖS GALIOS UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ KAINŲ NUSTATYMU

29. Asmenys iki rugpjūčio 10 d. pateikia Komisijai reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų projektus, užpildytus Metodikos 2–5 priedus, vadovaudamiesi šioje Metodikoje nustatytais reikalavimais, taip pat atskleisdami kitą informaciją, reikalingą pagrįstam ir motyvuotam Komisijos sprendimui dėl reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų priimti. Asmuo Komisijai pateikia:

29.1. faktines praėjusio ataskaitinio laikotarpio (y–2) pajamas pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą); laukiamas einamojo laikotarpio (y–1) pajamas pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą); prognozuojamas būsimo ataskaitinio laikotarpio (y) pajamas pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą);

29.2. faktines praėjusio ataskaitinio laikotarpio (y–2) sąnaudas pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą), specifikuotas pagal sąnaudų kategorijas ir grupes; laukiamas einamojo ataskaitinio laikotarpio (y–1) sąnaudas, pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą), specifikuotas pagal sąnaudų kategorijas ir grupes; prognozuojamas būsimo ataskaitinio laikotarpio (y) sąnaudas pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą), specifikuotas pagal sąnaudų kategorijas ir grupes;

29.3. faktinį praėjusio ataskaitinio laikotarpio (y–2) kiekvienos reguliuojamos paslaugos (produkto) kiekį; laukiamą einamojo ataskaitinio laikotarpio (y–1) kiekvienos reguliuojamos paslaugos (produkto) kiekį; prognozuojamą būsimojo ataskaitinio laikotarpio (y) kiekvienos reguliuojamos paslaugos (produkto) kiekį;

29.4. faktines kapitalo apimtis, priskirtas pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą), praėjusį ataskaitinį laikotarpį (y–2); laukiamas kapitalo apimtis, priskirtas pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą), einamąjį ataskaitinį laikotarpį (y–1); prognozuojamas kapitalo apimtis, priskirtas pagal kiekvieną verslo vienetą ir kiekvieną reguliuojamą paslaugą (produktą), būsimąjį ataskaitinį laikotarpį (y).

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

Nr. [03-938](#), 2014-12-12, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19564

30. Asmuo Komisijos nurodymu privalo pateikti papildomą informaciją, reikalingą Komisijos sprendimui dėl reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų priimti.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Komisija teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę iš energetikos įmonių ar asmenų, kurių vykdoma veikla tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su energetikos veikla, bei valstybės institucijų gauti visą reikalingą informaciją ir dokumentus, būtinus Komisijos sprendimui dėl reguliuojamų paslaugų (produktų) kainų nustatymo priimti.

32. Asmenys, pažeidę Metodikos nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

33. Komisijos veiksmai arba neveikimas, įgyvendinant šią Metodiką, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Elektros energijos kainos ir rezervinės galios
užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo
metodikos
1 priedas

**ILGALAIKIO TURTO NUSIDĖVĖJIMO (AMORTIZACIJOS) NORMATYVŲ,
TAKOMŲ ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBOS IR REZERVINĖS GALIOS
UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ KAINOS VIRŠUTINIŲ RIBŲ SKAIČIAVIMUOSE
LENTELĖ**

Eil. Nr.	Ilgalaikio turto grupė	Normatyvai, metais
1.	ILGALAIKIS NEMATERIALUSIS TURTAS	
1.1.	Programinė įranga	4
1.2.	Kitas nematerialusis turtas	4–15
2.	ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS	
2.1.	Statiniai	
2.1.1.	Pastatai	
2.1.1.1.	Administraciniai pastatai	70
2.1.1.2.	Gamybiniai-ūkiniai, energetikos pastatai	70
2.1.1.3.	Kiti pastatai	50
2.1.2.	Inžineriniai tinklai	
2.1.2.1.	Dujų tinklai	50
2.1.2.2.	Nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) linijos	15
2.1.2.3.	Kiti inžineriniai tinklai	18–19
2.1.3.	Susisiekimo komunikacijos	18
2.1.4.	Kiti statiniai	18
2.2.	Mašinos ir įrengimai	
2.2.1.	Elektros gamybos katilai ir jiems priklausančios sistemos	50
2.2.2.	Elektros gamybos turbinos ir joms priklausančios sistemos	35
2.2.3.	Darbo mašinos ir įrengimai	
2.2.3.1.	Jėgos ar galios mašinos ir įrengimai su jiems priklausančiomis sistemomis	15
2.2.3.2.	Sandėliavimo ir pakrovimo-iškrovimo mašinos ir įrengimai	15
2.2.3.3.	Statybos, remonto ir priežiūros mašinos ir įrengimai	15
2.2.3.4.	Staklės, dirbtuvių ir garažų įranga	8
2.2.3.5.	Traktoriai ir žemės darbų mašinos	8
2.2.3.6.	Kitos darbo mašinos ir įrengimai	5
2.3.	Transporto priemonės	6
2.4.	Darbo įtaisai, įrankiai, prietaisai	
2.4.1.	Kompiuteriai, kompiuteriniai tinklai ir jų įranga	4
2.4.2.	Ryšio priemonės, duomenų surinkimo ir nuotolinio valdymo įranga	4
2.4.3.	Įrankiai, prietaisai, laboratorinė įranga	4
2.5.	Ūkinis inventoriųs	4–6
2.5.1.	Biuro įranga	4
2.5.2.	Baldai	6
2.6.	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	6

Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos 2014 m. spalio
17 d. nutarimo Nr. O3-849
1 priedas
Elektros energijos kainos ir
rezervinės galios užtikrinimo
paslaugų kainų nustatymo
metodikos
2 priedas

(Įmonės pavadinimas)

PELNO IR NUOSTOLIŲ ATASKAITA
(sudarymo data)

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA, tūkst. Lt (tūkst. EUR)	201_ Faktas	201_ Laukiama	201_ Prognozė
Pardavimo pajamos			
Prekybos elektros energija LT rinkoje pajamos			
Elektros energijos eksporto pajamos			
Tiekimo pajamos			
Balansavimo ir reguliavimo elektros energijos pajamos			
Galios rezervavimo pajamos			
VIAP pajamos			
Šilumos energijos pajamos			
Kiti elektros ar susijusių paslaugų pardavimai			
Naujų vartotojų prijungimas			
Kitos veiklos pajamos			
Remonto, techninės priežiūros ir statybos pajamos			
Naujų paslaugų pajamos			
ITT paslaugos			
Nuomos pajamos			
Elektros įrenginių iškelimo pajamos			
Kitos pajamos			
Iš viso pajamos			
Elektros ar susijusių paslaugų pirkimai			
Mazuto pirkimo sąnaudos			
Dujų pirkimo sąnaudos			
Prekybos elektros energija LT rinkoje sąnaudos			
Elektros energijos eksporto sąnaudos			
Elektros energijos pirkimas (be perdavimo)			
Elektros energijos pirkimas eksportui			
Balansavimo ir reguliavimo elektros energijos sąnaudos			
Galios rezervų pirkimas			
VIAP			

Kiti elektros ar susijusių paslaugų pirkimai			
Aplinkos taršos leidimai			
Veiklos sąnaudos (OPEX)			
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas			
Elektros tinklo ir elektros gamybos įrenginių remonto ir priežiūros sąnaudos			
Kitos remonto ir priežiūros sąnaudos			
Komunalinės paslaugos			
Telekomunikacijų ir IT paslaugos			
Komandiruotės			
Konsultacinės paslaugos			
Mokslo ir tiriamieji darbai			
Personalo vystymas			
Mažaverčių atsargų sąnaudos			
Viešieji ryšiai ir marketingas			
Nuoma			
Transportas			
Klientų aptarnavimas			
Mokesčiai			
Subranga ir medžiagos rangos darbams			
Kitos sąnaudos			
Nusidėvėjimas ir amortizacija			
ATL perkainojimo sąnaudos			
Nurašymai			
Vertės sumažėjimas (sumažėjimo atkūrimas)			
Iš viso sąnaudos			
Veiklos pelnas			
Finansinės veiklos pajamos			
Palūkanų pajamos			
Valiutos kurso pasikeitimo pajamos			
Gauti dividendai			
Kitos finansinės veiklos pajamos			
Finansinės veiklos sąnaudos			
Palūkanų sąnaudos			
Valiutos kurso pasikeitimo nuostoliai			
Asocijuotų įmonių rezultato dalis			
Kitos finansinės veiklos sąnaudos			
Pelnas prieš apmokestinimą			
Pelno mokestis			
Ataskaitinių metų pelno mokestis			
Atidėtas pelno mokestis			
Grynasis pelnas			

Papildyta priedu:

Nr. [03-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

Palūkanų pajamos												
Valiutos kurso pasikeitimo pajamos												
Gauti dividendai												
Kitos finansinės veiklos pajamos												
Finansinės veiklos sąnaudos												
Palūkanų sąnaudos												
Valiutos kurso pasikeitimo nuostoliai												
Asocijuotų įmonių rezultato dalis												
Kitos finansinės veiklos sąnaudos												
Pelnas prieš apmokestinimą												
Minus pastovieji kaštai šilumos gamybai												
Pastovieji kaštai po eliminavimų šilumai												
Turto vertė (be šilumos gamybai naudojamo turto)												
Turto grąžos norma												
Investicijų grąža												
Pastoviosios sąnaudos su investicijų grąža												

Papildyta priedu:

Nr. [O3-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

ATL sąnaudos	tūkst. Lt (tūkst. EUR)									
PTMV kiekis	tūkst. vnt.									
Nemokamai gauti PTMV	tūkst. vnt.									
Pirktini rinkoje PTMV	tūkst. vnt.									
PTMV kaina	Lt (EUR)/vnt.									
PTMV sąnaudos	tūkst. Lt (tūkst. EUR)									
Reagentų nusierinimui sąnaudos	tūkst. Lt (tūkst. EUR)									
Kitos sąnaudos (įvesti)***	tūkst. Lt (tūkst. EUR)									
Iš viso kintamosios sąnaudos	tūkst. Lt (tūkst. EUR)									
Kuro dedamoji	ct/kWh									
Kintamų sąnaudų dedamoji	ct/kWh									

Papildyta priedu:

Nr. [03-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos 2014 m. spalio
17 d. nutarimo Nr. O3-849
4 priedas
Elektros energijos kainos ir
rezervinės galios užtikrinimo
paslaugų kainų nustatymo
metodikos
5 priedas

(Įmonės pavadinimas)

NAUDOJAMO TURTO VERTĖ, GRUODŽIO 31 D. ATASKAITA
(sudarymo data)

Eil. Nr.	Pavadinimas	20.-12-31 (laukiama) tūkst. Lt (tūkst. EUR)				20.-12-31 (faktas) tūkst. Lt (tūkst. EUR)			
		_ blokas	_ renginiai	Kita (įvesti)	Iš viso	_ blokas	_ renginiai	Kita (įvesti)	Iš viso
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė (RAB) (2+3-4-5-6-7)**								
1.1	iš jo turto, būtino rezervui išlaikyti, vertė								
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė (ataskaitinio laikotarpio pradžioje)								
3.	Elektros energetikos įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos per ataskaitinius metus								
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos, priskaitytos per ataskaitinius metus								
5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė ataskaitinių metų pabaigoje								
6.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė vertė								
7.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė								

*naudojamo turto vertė turi būti lygi ilgalaikio materialiojo turto neperkainotai grynajai buhalterinei vertei 2001 m. gruodžio 31 d., įvertinant investicijas, turto nusidėvėjimą, nurašymus ir pardavimus laikotarpiu tarp šios datos ir ataskaitinių metų, už kuriuos teikiama infomacija. Turto vertė apskaičiuojama neįtraukiant reguliuojamo turto, kuris yra nudėvėtas, su reguliuojama paslauga ir (ar) produktu nesusijusio, nenaudojamo, esančio atsargose, užkonservuoto turto, investicinio turto, taip pat už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, gautas subsidijas ir dotacijas; tai pat nepripažįstant nepagrįstai panaudotų investicijų į reguliuojamų paslaugų ir (ar) produktų turto vertę lėšų sumos.

Papildyta priedu:

Nr. [O3-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

Pakeitimai:

1.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3-849](#), 2014-10-17, paskelbta TAR 2014-10-21, i. k. 2014-14467

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Nutarimas

Nr. [O3-938](#), 2014-12-12, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19564

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo